

fatter ikke blot Personer, hvis sjælelige Bevidsthedsliv i Almindelighed — for bestandig eller i kortere eller længere Tid — er sløvet og omtaaget, men ogsaa Saadanne, der af en eller Grund, saasom en høi Grad af Verufelse eller Affect (som dog ikke maa være stegen til en saadan Hvide, at Vedkommende ganske tabe Bevidstheden og derved falde ind under § 36), kun momentant mangle Villiens Frihed paa en saadan Maade, at de maae ansees som kun ufuldstændig tilregnelige. Afgjørelsen af, om en Forstandsvækkelse, en Verufelse eller Affect osv. medrette bør tillægges en saadan Betydning, hvilken Afgjørelse naturligvis i sin Tid vil høre ind under Nævningernes Omraade, kan vistnok i det enkelte Tilfælde være noget tvivlsomt; men Betænklichkeiten herved formindstles formeentlig ved, at der ikke her er Spørgsmaal om Straffrihed eller en vis bestemt Strafnedsættelse, men at Sagen er stillet saaledes, at det staaer i Dommerens Magt at regulere Straffen efter hvad der ifølge et frit Skjøn over samtlige tilstedeværende Omstændigheder findes at være retfærdigt.

De særegne Tilfælde, hvori objective Omstændigheder have Indflydelse paa en Handlings Strafbarhed og under visse Forudsætninger kunne medføre en efter sin hvide Form i Almindelighed strafbar Handlings Straffrihed — ikke paa Grund af Gjerningsmandens subjective Utilregnelighed, men fordi der i Virkeligheden maa siges ikke at være nogen Krænkelser af Retsordenen tilstede — omhandles i Udkastets § 38, om Nødværge, og § 39, om Nødstilfælde. Hvad Nødværge angaaer, kan det ikke være tvivlsomt, at Straffskylden maa bortfalde, naar et virkelig Nødværgestilfælde har været tilstede, Noget, der hjemles saavel ved Sagens Natur som ved den positive Strafferet, ikke mindre hos os end i fremmede Lovgivninger. Derimod er det ikke uden Vanskelighed, skarpt at fastsætte og begrænse Begrebet om det lovlige Nødværge, deels med Hensyn til Spørgsmaalet om det uretmæssige Angrebs Bestaaen, deels med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilke Forsvarsmidler der lovlig kunne anvendes, saavel i og for sig betragtet som i Forhold til det angrebne eller truede Retsgode. Forfaavidt saa særdeles Meget i

visse Henseender maa berøse paa de i det enkelte Tilfælde tilstedeværende Omstændigheder, har det været bragt under Overveielse i Kommissionen, om det ikke maatte være rettest slet ikke i Straffeloven at give nogen Begrebsbestemmelse, men indskrænke sig til at udtale, at Handlinger foretagne af Nødværge ere straf-frie, og hertil blot at knytte nogle nærmere Regler angaaende Straffen for at overskride det lovlige Nødværgers Grændser, idet det forøvrigt overløbes til Domstolene i hvert enkelt Tilfælde efter samtlige Omstændigheder at afgjøre, om et sandt Nødværgestilfælde havde været tilstede og om Grændserne for det berettigede Selsforsvar ikke vare blevne overskredne. Kommissionen har imidlertid ikke kunnet ansee det for rigtigt saaledes i Straffeloven at styde Spørgsmaalet fra sig, saameget mindre, som der blandt selve Juristerne findes forskellige, ikke altid just klare og rigtige Forestillinger om Nødværgets Begreb. Idet man derfor er gaaet ind paa i Lovens nærmere at bestemme dette, selvsølgelig forfaavidt det, uden en ikke i Lovens hjemmehørende videnskabelig Omstændelighed, lader sig gjøre ved korte Anthyndinger, har man meent først at burde fastholde, at der er en væsentlig Forskjel mellem det simple Selsforsvar og det yderste Nødværge, hvorved efter Omstændighederne Angreberen dræbes eller hans Liv dog udsættes for dødsfarlig Fare, hvilket sidste Nødværge ikke kan ansees berettiget uden til Forsvar for Livet eller andre Retsgoder, der kunne sættes ved Siden deraf, saasom Helbredet og den qvindelige Kjønssære, Formuen derimod kun under saadanne Omstændigheder, at det i Sandhed kan siges at være et Velfærdsanliggende for den Paagjældende. Denne yderligere begrænsende Betingelse for Tilladeligheden af det yderste Nødværge knyttes naturligt til Angivelsen af de almindelige Betingelser for ethvert Nødværge, ogsaa det simple Selsforsvar, hvilke selvsølgelig ogsaa gjælde med Hensyn til hiint, og man har derfor efter i 1ste Punktum af Udkastets § 38 at have antydet de almindelige Betingelser for et sandt Nødværgestilfælde, i Paragraphens 2de Punktum udtalt, at „det dog kun til Forsvar for Liv, Helbred eller Velfærd skal være tilladt at anvende saadanne